

**A Kúria  
mint felülvizsgálati bíróság  
ítélete**

**Az ügy száma:** Gfv.VI.30.092/2021/7.

**A tanács tagjai:** Dr. Simonné dr. Gombos Katalin a tanács elnöke

Dr. Tibold Ágnes előadó bíró

Dr. Farkas Attila bíró

**A felperesek:** ... I. rendű,

... II. rendű

**A felperesek képviselője:** Dr. Glöckner Krisztina

**Az alperes:** ...

Az alperes képviselője: Törös Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Törös Judit ügyvéd)

**A per tárgya:** szerződés létre nem jöttének megállapítása

**A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:** a felperesek

**A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:**

Fővárosi Törvényszék, 73.Pf.632.231/2020/10. számú ítélet

**Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:**

Pesti Központi Kerületi Bíróság, 13.P.53.055/2018/17-II. számú ítélet

**Rendelkező rész**

A Kúria a jogerős ítéletet a felülvizsgálati kérelemmel támadott részében hatályában fenntartja.

Kötelezi az I. és a II. rendű felperest, hogy 15 napon belül fizessenek meg egyetemlegesen az alperesnek 38.100 (harmincnyolcezer-egyszáz) forint felülvizsgálati eljárási költséget, továbbá az államnak – felhívásra – 291.000 (kétszázkilencvenegyezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

**Indokolás**

**A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás**

[1] A felperesek mint adósok és zálogkötelezettek, valamint az A.. B.... E..... S. M.... F... (a továbbiakban: fióktelep) között 2009. október 7-én önálló zálogjoggal biztosított kölcsönszerződés jött létre. A szerződésben a hitelező arra vállalt kötelezettséget, hogy a felperesek részére legfeljebb 5.575.000 Ft-nak megfelelő svájci frankban nyilvántartott kölcsönt nyújt, önálló zálogjog fedezet mellett.

### **A kereseti kérelem és az alperes védekezése**

[2] A felperesek a fióktelep ellen elterjesztett, módosított keresetükben annak megállapítását kérték, hogy a kölcsönszerződés nem létező szerződés, kérték továbbá a fedezetül szolgáló ingatlanra bejegyzett önálló zálogjog törlését.

[3] Előadták, a szerződésből kitűnik, hogy a fióktelep nem az alapítója képviseletében, hanem saját nevében járt el. A külföldi székhelyű vállalkozások magyarországi fióktelepeiről és kereskedelmi képviseletéről szóló 1997. évi CXXXII. tv. (a továbbiakban: Ftv.) és az 1/2012. sz. PJE határozat alapján azonban a fióktelepnek a szerződéskötés időpontjában nem volt jogképessége, ezért a kölcsönszerződést hitelezőként nem köthette volna meg. Hivatkoztak emellett a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. tv. (a továbbiakban: rHpt.) 47. § (1) bekezdésére és a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: rPtk.) 205.§, 219.§, 221.§ rendelkezéseire.

[4] Az alperes a kereset elutasítását kérte. Érdemben arra hivatkozott, hogy a pénzügyi fióktelep a szerződéskötéskor az Ftv. 24. § (3) bekezdése alapján az alapítója, az A.. B.... E..... S. nevében és képviseletében járt el, eljárása eredményeképpen az alapítója vált jogosulttá és kötelezetté. A felperesek a fiókteleppel szemben terjesztették elő a kereseti kérelmüket, igényük azonban a fiókteleppel szemben nem érvényesíthető.

[5] Az elsőfokú eljárás folyamatban léte alatt, 2017. július 31-én a fióktelepet törölték a cégjegyzékből. Az elsőfokú bíróság a 4. sorszámú végzésével megállapította, hogy a fióktelep jogutóda az alapítója: az alperes, a per a továbbiakban a felperesek és az az alperes között folyt tovább.

### **Az első- és másodfokú ítélet**

[6] Az elsőfokú bíróság ítéletével a felperesek keresetét elutasította.

[7] A felperesek fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú ítélet felülvizsgálattal támadott, a kereset elutasítását helybenhagyó rendelkezését – részben eltérő indokolással – helybenhagyta.

[8] Határozata indokolásában rögzítette, az elsőfokú eljárás során nem csak a fióktelep megszűnése miatt történt jogutódlás, hanem az alperes részéről szerződésátruházásra is sor került a 2013. évi CCXXXVII. tv. (a továbbiakban: Hpt.) 17/A.§ (1) bekezdése alapján. A Magyar Nemzeti Bank engedélyezte, hogy az alperes és a fióktelep mint átadók az OTP Bank Nyrt.-re mint átvevőre (a továbbiakban: átvévő) a 2016. február 2-án létrejött üzletág-

átruházási szerződés alapján a hitel és pénzkölcsön pénzügyi szolgáltatás nyújtására irányuló szerződés- és követelésállományát 2016. október 31. napjával átruházza. A másodfokú bíróság ezért a 7. sorszámú végzésével tájékoztatta a felpereseket a szerződésátruházásról, egyben felhívta őket annak közlésére, hogy kérik-e a jogutódlás megállapítását. A felperesek a bíróság felhívására nem nyilatkoztak, a jogutódlás megállapítását nem kérték.

[9] A másodfokú bíróság megállapította, a Hpt. 17/A. § szerinti átruházás során a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) szerződésátruházásra vonatkozó szabályait azzal az eltéréssel kell alkalmazni, hogy az átruházás esetén a szerződés biztosítékai nem szűnnek meg, továbbá az átruházáshoz nem szükséges a szerződésben maradó fél jognyilatkozata. A jogutódlás tehát a Ptk. szerződésátruházásra vonatkozó szabályai szerint ment végbe. A Ptk. 6:208. § (2) bekezdése alapján a szerződésbe belépő felet megilletik mindazon jogok, és terhelik mindazon kötelezettségek, amelyek a szerződésből kilépő felet a szerződésben maradó féllel szemben a szerződés alapján megillették és terheltek, azaz a szerződésbe belépő fél a szerződésből kilépő fél szerződéses pozíciójába lép.

[10] A fentiekből következően a felperesek a kölcsönszerződéssel kapcsolatos bármilyen igényüket csak az átvevővel szemben érvényesíthették volna, az általuk megjelölt alperessel szemben a keresetőségi joguk megszűnt. Mivel a jogutódlás megállapítását nem kérték, az elsőfokú bíróság keresetet elutasító döntése helyes volt.

### **A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem**

[11] A felperesek felülvizsgálati kérelmükben – tartalma szerint – a jogerős ítélet kereseti kérelmük elutasítását helybenhagyó rendelkezésének hatályon kívül helyezését, és az elsőfokú ítélet megváltoztatásával a kölcsönszerződés létre nem jöttének megállapítására irányuló kereseti kérelmüknek helyt adó határozat hozatalát kérték. Állították, a jogerős ítélet az rPtk. 205., 217., 219. és 221. §-aiba, az rHpt. 47. § (1) bekezdésébe, a cégnyilvánosságról, a bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról szóló 2006. évi V. törvény 8. §-ába, és a Ptk. 6:208. §-ába ütköző módon jogszabálysértő.

[12] A felperesek változatlan álláspontja szerint a kölcsönszerződés nem jött létre, mivel azt a fióktelep a saját nevében kötötte meg, viszont a szerződéskötéskor hatályos jogszabályi rendelkezések és a Kúria 1/2012. számú PJE határozata értelmében pénzügyi fióktelepként nem rendelkezett perbeli jogképességgel.

[13] Felperesek előadták, az együttes aláírási jog csak együttes aláírási jogként ruházható át. Egyik ítélet sem rendelkezik arról a kereseti kérelmükről, hogy a perbeli kölcsönszerződés azért semmis, mert azt egyetlen személy írta alá meghatalmazottként.

[14] Végül előadták, nem történt jogutódlás az átvevő részéről, mivel létre sem jött szerződést nem lehet átruházni.

[15] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte.

### **A Kúria döntése és jogi indokai**

[16] A Kúria a jogerős ítélet felülvizsgálati kérelemmel érintett rendelkezését az rPp. 275. § (2) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta, és azt az abban megjelölt okokból nem találta jogszabálysértőnek.

[17] A Kúria hangsúlyozza, a jogerős ítélet a felperesek keresetét az alperes passzív perbeli legitimációjának hiányában utasította el. A keresetőségi jog (perbeli legitimáció) igényérvényesítési jogosultságot jelent, amely azt határozza meg, hogy a perbeli alanyi jog a konkrét felperest az adott tényállás alapján a konkrét alperessel szemben megilleti-e vagy sem. A perbeli legitimáció a kereset tényalapjának sajátos része; a per tárgya és a fél közötti anyagi jogi kapcsolatot, az alperes szempontjából (passzív perbeli legitimáció) azt jelenti, hogy a perben érvényesített jog az alperessel szemben áll-e fenn (Kúria Pfv.III.20.789/2014/7.).

[18] A felperesek a jogerős ítélet Ptk. 6:208. §-ába ütközését arra hivatkozással állították, hogy az álláspontjuk szerint a nem létező szerződés átruházása nem valósulhatott meg. Nem cáfolták a jogerős ítélet – egyéként tényszerű és a jogszabályokból levezetett – azon megállapítását, hogy az adott esetben a fióktelep és az alperes állományátruházási szerződéssel valamennyi, így a perbeli kölcsönszerződésből eredő jogait és terhelő kötelezettségeit is átruházta az átvevőre, azaz a hitelezői pozícióban változás történt. Ez pedig azt jelenti, hogy a felperesek a perbeli kölcsönszerződésből eredő bármely igényüket azzal szemben érvényesíthetik, így a szerződés létre nem jöttének (semmisségének) megállapítását is azzal szemben kérhetik, aki a kereset előterjesztésekor, illetve az ítélelhozatalakor a felperesek szerződéses partnerének minősül, akit a perbeli szerződésből eredő jogok illetnek és kötelezettségek terhelnek. A pert tehát a szerződéses pozícióba belépő átvevővel szemben kellett volna megindítaniuk, illetve a másodfokú bíróság felhívására őt alperesként perbe kellett volna vonniuk.

[19] A felperesek felülvizsgálati kérelemben előadott érvelése azért is téves, mert a megkötött szerződést mindaddig létezőnek és érvényesnek kell tekinteni, amíg annak létre nem jöttét, illetve érvénytelenségét a bíróság jogerős ítéletben meg nem állapítja. Éppen e megállapításra irányult a felperesek keresete. Azt viszont, hogy a keresetük érdemben alapos-e, megelőzi annak vizsgálata, hogy az igényüket azzal szemben kívánják-e érvényesíteni, akivel szemben az érvényesített joguk fennáll, illetve fennállhat. Amennyiben a felperesek „rossz alperest perelnek”, nincs helye a kereset egyéb hivatkozásai érdemi vizsgálatának.

[20] Az adott ügyben az alperes elsődleges védekezése alapján az eljáró bíróságok ezért jogszerűen és helyesen elsőként a perbeli legitimáció tárgyában foglaltak állást, és figyelemmel arra, hogy (bár részben eltérő okból) az alperes passzív perbeli legitimációjának hiányát állapították meg, nem tértek, nem térhettek át a kölcsönszerződés keresetben állított létre nem jöttének a vizsgálatára.

[21] Erre tekintettel már a másodfokú eljárás tárgyát sem képezték a felperesek felülvizsgálati kérelmében a Ptk. szerződésátruházásra vonatkozó szabályozásán túl megjelölt jogszabályhelyek, azokat a másodfokú bíróság nem alkalmazta, így azok tekintetében a jogerős ítéletben jogszabálysértést sem valósíthatott meg.

[22] A Kúria ezért az rPp. 275. § (3) bekezdése alapján a jogerős ítélet felülvizsgálattal támadott rendelkezését hatályában fenntartotta.

## **Az alkalmazott jogszabályok és az alkalmazott joggyakorlat**

[23] 2013. évi V. törvény 6:208. §

[24] Pfv.III.20.789/2014/7.

### **A döntés elvi tartalma**

[25] Szerződésátruházás esetén a felpereseknek a pert a szerződéses pozícióba belépő féllel szemben kellett volna megindítaniuk, illetve a bíróság felhívására ők alperesként perbe kellett volna vonniuk. Ennek hiányában megalapozott a keresetet passzív perbeli legitimáció hiányban elutasító jogerős ítélet.

### **Záró rész**

[26] A felperesek az eredménytelen felülvizsgálati kérelem következtében kötelesek az alperes jogi képviseleti díjból álló eljárási költségének megfizetésére az rPp. 270. § (1) bekezdése folytán alkalmazandó 78. § (1) bekezdése szerint. Ennek összegét a Kúria a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2), (5) és (6) bekezdése alapján, az ügy egyszerű megítélésével és a kifejtett jogi képviseleti tevékenységgel arányosan, áfával növelten határozta meg. A felperesek kötelesek továbbá az illetékfeljegyzési jogukra tekintettel le nem rótt felülvizsgálati eljárási illeték állam javára történő megfizetésére a bírósági eljárásban a költségmentesség alkalmazásáról szóló 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján.

[27] Az ítélet elleni felülvizsgálatot az rPp. 271. § (1) bekezdés e) pontja zárja ki.

[28] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet az rPp. 274. § (1) bekezdése alapján – kérelemre – tárgyaláson bírálta el.

Budapest, 2022. február 15.

Dr. Simonné dr. Gombos Katalin s.k. a tanács elnöke, Dr. Tibold Ágnes s.k. előadó bíró, Dr. Farkas Attila s.k. bíró

A kiadmány

hitelélül:

S.K.

bírósági ügyintéző